

บทที่ ๓

การวิเคราะห์

ในการศึกษาของประชากรวัยซึ่งแสดงไว้ในบทที่ ๒ ปรากฏว่า การประมาณพยายามทำได้
 พอเพียงกับประชากรของประเทศไทยนั้น ถ้าคิดแก่การประมาณการของผู้สำเร็จการศึกษาเพียง
 อย่างเดียว ความช่วยเหลือกัน ๆ นั้น จะเพิ่มโดยทั่วไปจะมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
 ตามแผนศึกษาข้อ ๓. คือ ถ้าอัตราการเพิ่มของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นไปเช่นเดียวกับอัตราการเพิ่ม
 ของปีที่มีการเพิ่มสูงสุด ในปี ๒๕๑๐ - ๒๕๑๑ ซึ่งจากการประมาณแนวโน้มผู้สำเร็จการศึกษามากจน
 คิดว่าอาจจะเกินจำนวนที่พอเพียงกับประชากรของประเทศไทย เพราะในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ประมาณ
 ว่าจะมีผู้สำเร็จการศึกษา ๘,๒๗๖ คน รวมผู้สำเร็จการศึกษาแล้วทั้งสิ้น ตั้งแต่ ๒๕๑๓ - ๒๕๑๔
 มีจำนวน ๘๓๔,๘๐๔ คน และผู้สำเร็จการศึกษามาแล้วทั้งสิ้นตั้งแต่เปิดการศึกษาถึงปี พ.ศ. ๒๕๑๖
 มีจำนวน ๑๑,๗๕๕ คน รวมทั้งได้ประมาณว่าในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ จะมีพยายาม ๕๔๖,๑๖๓ คน เมื่อ
 เทียบกับจำนวนประชากรแล้ว พยายาม ๑ คน จะรองรับสมัครสมัครประชากรได้ถึง ๑๐๐ คน ถ้า
 พิจารณาดูคราว ๆ เฉพาะที่บางแห่งพอใจ แต่ถ้าพิจารณาอย่างลึกซึ้งแล้ว จะพบว่าจำนวนดังกล่าว
 เป็นไปไม่ได้ เนื่องจากว่า เมื่อมีการเติบโตแล้วกับตนเองมีการจำกัดมาเป็นธรรมชาติ พยายามก็เข้า
 กัน เมื่อถึงเวลาที่จะมีการตั้งเกณฑ์ เกษียณอายุ และที่สำคัญที่สุดคือ การที่พยายามลาออกไป
 ทำงานในต่างประเทศ จากการศึกษาพบว่าในปีหนึ่งพยายามลาออกไปทำงานในต่างประเทศเกิน
 เป็นจำนวนมากกว่าหนึ่งร้อยครั้งสำคัญในการสูญเสียแรงงานของประเทศไป เมื่อเป็นเช่นนี้จึงต้องนำ
 ปัญหาข้อนี้มาพิจารณาด้วย จึงจะได้จำนวนพยายามที่อยู่ในแรงงานอย่างแท้จริง ที่จะรับผิดชอบต่อ
 ประชากรของประเทศได้ และจากการศึกษาปรากฏว่า การประมาณผู้ลาออกไปทำงานในต่าง
 ประเทศในและปีภายใต้ออกด้วยทิศทาง ๆ นั้น โดยทั่วไปจะมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี

เมื่อพิจารณาผู้สำเร็จการศึกษาพยายามซึ่งประมาณไว้ในตารางที่ ๒, ๓, ๔, ๑๐ นั้น จำนวน
 ผู้สำเร็จการศึกษามีแนวโน้มขึ้นอย่างรวดเร็วกว่า ในตารางที่ ๒ ส่วนตารางที่ ๓, ๔, ๑๐ นั้นจะ
 กอຍ ๆ เพิ่มขึ้น ๆ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความสมมติฐานที่วางไว้ในตารางที่ ๒ มีอัตราเพิ่มเป็นไป
 เช่นเดียวกับปี ๒๕๑๐ - ๒๕๑๑ ซึ่งเป็นปีที่มีการเพิ่มสูงสุด จำนวนที่ยอมรับมากเป็นธรรมชาติ ส่วน

การวางที่ ๗ จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะตามสมมติฐานว่าอัตราการเพิ่มของผู้สำเร็จ
 เทากับปี พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๑๗ ซึ่งเป็นอัตราเพิ่มในปัจจุบัน ซึ่งยอมเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าใน
 ปัจจุบันนี้สถาบันที่จะผลิตพยาบาลได้มีจำนวน ๑๖ แห่ง แต่ละแห่งสามารถผลิตเป็นไปอย่างรวดเร็ว
 ส่วนในการวางที่ ๘ นั้น ประมาณโดยราคาเฉลี่ยของ ๕ ปีหลัง ก็ยอมเป็นที่แน่ใจได้ว่าอัตราการเพิ่ม
 จะยิ่งน้อยมาก ดังนั้นแนวโน้มในการเพิ่มขึ้น ก็ยอมจะยิ่งช้ากว่าในข้อสมมติฐานอื่น ๆ ส่วนใน
 การวางที่ ๑๐ นั้น เรานำอัตราการเพิ่มสูงสุด และต่ำสุดมาพิจารณา ซึ่งเราทราบกันอยู่แล้วว่า การ
 เพิ่มสูงสุดนี้ ประมาณในการเพิ่มมีแนวโน้มเพิ่มอย่างรวดเร็ว ส่วนอัตราการเพิ่มต่ำสุดมีแนวโน้ม
 เป็นไปอย่างช้ามาก ดังนั้นอัตราการเพิ่มปานกลางของ ๖ อัตรานี้ จึงน่าจะคิดว่าจะพอสำหรับประ
 เทาใหม่ในอนาคตอันใกล้ ในการที่จะเร่งขยายการผลิตพยาบาล เพราะจากการพิจารณาการประ
 มานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ปรากฏว่าเป็นจำนวนที่มีแนวโน้มในการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ไม่เร็วหรือช้าเกินไป
 ไปจนคิดว่าจะเป็นไปได้ และเป็นอัตราการเพิ่มที่สมควรจะนำมาพิจารณาในการแก้ไขมีคุณภาพการ
 ผลิตพยาบาลในปัจจุบัน

ในการประมาณขนาดที่ลาออกไปทำงานในต่างประเทศ และกลับเข้าประเทศในแต่ละ
 ปี ปรากฏว่าจำนวนพยาบาลที่ลาออกไปทำงานในต่างประเทศมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี และเป็นไป
 อย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการวางที่ ๑๗ ประมาณโดยสมมติฐานที่ว่า สักส่วนในการลา
 ออกไปทำงานต่างประเทศเท่ากับสัดส่วนในปี ๒๕๑๐ - ๒๕๑๑ ซึ่งเป็นปีที่มีสัดส่วนในการไปทำงานประเทศสูง
 สุด คือ .๘๕๕ ถ้านำมาเปรียบเทียบกับจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาดังกล่าวไม่ว่าจะประมาณโดยข้อ
 สมมติฐานใด ๆ โดยทั่ว ๆ ไปแล้ว จำนวนผู้ลาออกไปทำงานในต่างประเทศ โดยทั่วไปจะมีแนว
 โน้มสูงขึ้นทุกปี และจะเป็นไปอย่างรวดเร็วมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะ ๕ ปีหลัง

ส่วนผู้คืนทางกลับเข้าประเทศนี้ โดยทั่ว ๆ ไปจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
 อยู่ภายใต้ข้อสมมติฐานใด ๆ ทั้งนี้เพราะว่าพยาบาลที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศแล้วโอกาสจะกลับ
 เข้าประเทศนั้นเป็นไปได้โดยยากมาก ถึงแม้ว่าจะตั้งสมมติฐานให้ผู้กลับเข้าประเทศในส่วนสูงสุด
 เท่ากับ พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๑ คือ .๕๖๘ แล้วก็ตาม จำนวนผู้กลับเข้าประเทศก็ยังไม่เพิ่มมา
 อย่างรวดเร็ว สำหรับการประมาณขนาดที่ถึงแก่กรรมและเกษียณอายุนั้น จากการที่ศึกษาพบว่า
 จำนวนผู้ถึงแก่กรรม และเกษียณอายุนั้นในร่างระยะ ๕ ปี ต่อจากนี้ไปนั้น ไม่น่าจะเกษียณอายุและ

ถึงแก่กรรมเป็นอุปสรรค ในการสูญเสียพยาบาลมากหนัก แห่อก ๒ ปีถัดไป จำนวนผู้เกษียณอายุ และถึงแก่กรรมจะเพิ่มมากขึ้น แห่กเพิ่มอย่างชวามก และบางทีอาจจะกลับลดน้อยลงไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีในระยะปีแรก ๆ ของการศึก มีผู้สำเร็จน้อย ก็ย่อมมีผู้ถึงแก่กรรมและเกษียณอายุน้อยเช่นกัน ส่วนในระยะหลัง ๆ มีผู้สำเร็จมากก็มีผู้ถึงแก่กรรมและเกษียณอายุมากเช่นเดียวกัน แห่กอย่างไรก็ดีในช่วงระยะเวลาที่ทำการศึกษพบว่า ถึงแม้จะมีผู้ถึงแก่กรรมและเกษียณอายุ ซึ่งทำให้ของผู้สูญเสียแรงงานไป แต่ไม่น่าเป็นอุปสรรคมากนัก ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

เมื่อพิจารณาการประมาณจำนวนประชากรของประเทศ เนื่องจากภาวะการเจริญเติบโตในปัจจุบันลดลง และเนื่องจากผลการใช้โดยการวางแผนครอบครัว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้แบ่งการประมาณออกเป็น ๒ ระยะ คือ การประมาณระดับปานกลาง (Medium projection) และการประมาณในระดับต่ำ (Low projection) อย่างไรก็ตามถึงแม้จะแบ่งการประมาณตามสมมติฐานทั้ง ๒ ระดับก็ตาม จำนวนประชากรของประเทศในระยะ ๕ ปีแรกก็ไม่แตกต่างกันมากนัก แต่จะแตกต่างกันมากในระยะ ๒ ปีหลัง

อย่างไรก็ดีเมื่อเปรียบเทียบจำนวนพยาบาลต่อประชากรแล้ว ไปว่าจะประมาณตามข้อสมมติใด ๆ จะเห็นว่ามีความแตกต่างกันเล็กน้อย และโดยทั่วไปพยาบาลจะรับผิดชอบต่อประชากรในจำนวนที่ลดลงอย่างช้า ๆ ในระยะ ๕ ปีแรก และพยาบาลจะรับผิดชอบต่อประชากรในจำนวนที่ลดลงอย่างรวดเร็วในระยะ ๒ ปีหลัง

เมื่อพิจารณาผลการประมาณในการศึกษาครั้งนี้พบว่า

๑. การประมาณผู้สำเร็จการศึกษาคตามข้อสมมติฐานต่าง ๆ ดังกล่าว จะได้ผู้สำเร็จการศึกษาสูงสุดถึงต่ำสุดในปี พ.ศ. ๒๕๑๘ คือ ๒๖๔๔ คน ๒๑๓๕ คน ๑,๘๖๖ คน และ ๑,๗๐๗ คน

พ.ศ. ๒๕๒๔ " ๘,๒๗๖ " ๕,๘๒๒ " ๓,๘๘๓ " " ๓,๓๑๕ "

ซึ่งหมายความว่า ภายในในระยะ ๕ ปีข้างหน้า สามารถผลิตพยาบาลได้เพิ่มขึ้นประมาณ ๒ - ๓ เท่าของปีปัจจุบัน และในระยะ ๑๑ ปีข้างหน้า สามารถผลิตพยาบาลได้เพิ่มขึ้นประมาณ ๓ - ๕ เท่าของปีปัจจุบัน เมื่อนำเอามาเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียนพยาบาลที่แต่ละโรงเรียนพยาบาลจะสามารถรับไว้ศึกษาได้ในแต่ละปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๒๔ ดังตารางที่ ๕๕, ๕๖,

เมื่อพิจารณาตัวเลขที่แต่ละโรงเรียนพยาบาลคาดว่าจะได้รับไว้ก่อน จำนวนที่รับในแต่ละปีไม่เพิ่มขึ้นเลย แสดงว่าในวงระยะเวลาอีก ๑๑ ปี ข้างหน้าจำนวนนักเรียนพยาบาลที่แต่ละโรงเรียนพยาบาลรับไว้จะเพิ่มขึ้นจากปีไว้ก่อนเพียง ๒๐๐ คนเท่านั้น

ซึ่งจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ ๓ คาดว่า ในระหว่างแผน ๓ จะวางเป้าหมายเพิ่มพยาบาล ๗,๕๒๒ คน^{๒๒} ถ้าหากการรับนักเรียนของแต่ละสถาบันยังคงเป็นอยู่ในโครงการแก้ไขการขาดแคลนพยาบาลเช่น^{๒๓} ก็ย่อมเป็นไปได้ที่จะสำเร็จตามความมุ่งหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ถ้าจะให้เป็นไปได้ตามแผน รัฐบาลจะต้องขยายการผลิตให้เพิ่มมากขึ้นอีก โดยการกึ่งโรงเรียนพยาบาลเพิ่มขึ้น หรือเพิ่มการผลิตให้มากกว่าในปัจจุบัน ทางที่อาจจะเป็นไปได้ทางหนึ่งก็คืออนุมัติให้โรงพยาบาลเอกชนที่สร้างขึ้นใหม่สามารถผลิตพยาบาลได้เหมือนโรงพยาบาลเก่า ๆ ที่ได้เปิดมาแล้ว จะทำให้จำนวนพยาบาลเพิ่มขึ้น แต่ในปัจจุบันถึงแม้จะเปิดโรงพยาบาลใหม่ ๆ ขึ้นมากก็ไม่สามารถผลิตพยาบาลได้ หรือแม้โรงพยาบาลเก่า ๆ ซึ่งเป็นของรัฐบาลก็ไม่สามารถผลิตพยาบาลได้ ผลิตได้แต่พยาบาลขนาดเล็ก ทั้งนี้เนื่องมาจากการขาดครู อาจารย์ และอุปกรณ์การสอน ตลอดจนงบประมาณในการจัดตั้งโรงเรียน เมื่อเป็นไปได้เช่นนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่าตัวเลขในการประมาณผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้ประมาณไว้ในเรื่องนี้ (ไม่ว่าโดยของขงมติใด ๆ) น่าจะตรงตามเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติมากกว่า เพราะการผลิตควรจะเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี และอีกวงระยะเวลาภายใน ๑๐ ปีนี้ ก็ควรจะมิมีโรงพยาบาลเพิ่มขึ้นบ้างไม่มากนัก

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๒๒} แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ, "แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระยะที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๑๔-๒๕๑๕", หน้า ๑๕

ตารางที่ ๔๕ จำนวนนักเรียนพยาบาลที่แต่ละโรงเรียนพยาบาลจะสามารถรับไว้ศึกษาได้ในแต่ละปี ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๘

ระดับและ โรงเรียนพยาบาล	จำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะรับได้ในอนาคต							รวม
	๒๕๑๓	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๑๖	๒๕๑๗	๒๕๑๘	๒๕๑๙	
ระดับปริญญาตรี								
ศิริราช	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๑๗๕
เชียงใหม่	๓๐	๓๕	๓๕	๓๕	๓๕	๓๕	๓๕	๒๔๐
ระดับอนุปริญญา								
ศิริราช	๑๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๓๐๐
รามธิบดี	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐	๖๐	๔๒๐
เชียงใหม่	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๕๖๐
สภากาชาดไทย	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑,๐๕๐
มิชชัน	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๓๕๐
แมคคอร์มิค	๓๕	๓๕	๕๐	๕๐	๕๕	๕๕	๕๐	๓๕๐
ตำรวจ	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๒๑๐
ระดับประกาศนียบัตร								
หญิง	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๗๐๐
สุทธิสาร	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๘๐	๘๐	๘๐	๕๓๐
บกรราชสีมา	๗๓	๗๕	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๖๔๘
จันทบุรี	๕๘	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๓๕๘
สงขลา	๕๕	๕๕	๕๕	๕๕	๕๕	๕๕	๕๕	๓๘๕
นครสวรรค์	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๓๕๐
อุบลราชธานี	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๓๕๐
พหารอากาฬ	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๕๖๐
พหาวบก	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๕๖๐
พหารเรือ	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๕๒๕
เทศบาล	๕๐	๕๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๖๐๐

แหล่งที่มา : รายงานการวิจัยเรื่องปัญหาการขาดแคลนพยาบาล คณะกรรมการโครงการ
การแก้ปัญหาการขาดแคลนพยาบาล สำนักงานสภาการศึกษาแห่งชาติ

ตารางที่ ๘๖ จำนวนนักเรียนพยาบาลที่แต่ละโรงเรียนพยาบาลคาดว่าจะสามารถรับไว้
ศึกษาได้ในแต่ละปี ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๕ - ๒๕๒๔

ระดับและโรงเรียนพยาบาล	จำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะรับได้ในอนาคต					รวม
	๒๕๒๐	๒๕๒๑	๒๕๒๒	๒๕๒๓	๒๕๒๔	
ระดับปริญญาตรี						
ศิริราช	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๒๕	๑๒๕
เชียงใหม่	๓๕	๓๕	๓๕	๓๕	๓๕	๑๗๕
ระดับอนุปริญญา						
ศิริราช	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๒๐๐	๑,๐๐๐
รามาธิบดี	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๒๐	๓๐๐
เชียงใหม่	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๓๕๐
สภากาชาดไทย	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐	๗๕๐
มิชชั่น	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๔๐	๒๐๐
แมคกอร์มิค	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๒๕๐
กำลังรวม	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๓๐	๑๕๐
ระดับประกาศนียบัตร						
หญิง	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๕๐๐
พุทธชินราช	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๒๕๐
นกรราชสีมา	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๕๐๐
จันทบุรี	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๒๕๐
สงขลา	๕๕	๕๕	๕๕	๕๕	๕๕	๒๗๕
นครสวรรค์	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๒๕๐
อุบลราชธานี	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๕๐	๒๕๐
ทหารอากาศ	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๓๕๐
ทหารบก	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๗๐	๓๕๐
ทหารเรือ	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๗๕	๓๗๕
เทศบาล	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๑๐๐	๕๐๐

ตารางที่ ๔๗ จำนวนนักเรียนพยาบาลที่โรงเรียนพยาบาลคาดว่าจะสามารถรับไว้ใน
แต่ละปี ระหว่างปี พ.ศ.๒๕๑๓ - ๒๕๒๔

ปี พ.ศ.	จำนวนนักเรียนที่คาดว่าจะรับได้
๒๕๑๓	๑, ๒๖๑
๒๕๑๔	๑, ๓๖๐
๒๕๑๕	๑, ๔๕๐
๒๕๑๖	๑, ๔๕๐
๒๕๑๗	๑, ๔๕๕
๒๕๑๘	๑, ๔๕๕
๒๕๑๙	๑, ๔๗๐
๒๕๒๐	๑, ๔๗๐
๒๕๒๑	๑, ๔๗๐
๒๕๒๒	๑, ๔๗๐
๒๕๒๓	๑, ๔๗๐
๒๕๒๔	๑, ๔๗๐

๒. การประมาณพยาบาลที่ลาออกไปทำงานในต่างประเทศ ตามข้อสมมติฐานดังกล่าว จะ
ได้จำนวนที่ลาออกไปทำงานในต่างประเทศจากระดับสูงสุดถึงต่ำสุด

ในปี พ.ศ.๒๕๑๘ ๓๕๕, ๔๓๕, ๕๕๑, ๑๑๒๔, ๑๓๐๖, ๑๓๗๕, ๑๕๖๓, ๑๘๕๕,

พ.ศ.๒๕๒๔ ๑๗๖๕, ๒๔๑๔, ๒๕๓๘, ๒๕๐๓, ๓๓๑๕, ๓๓๐๑, ๓๕๖๕, ๖๐๘๕

ซึ่งหมายความว่าภายในระยะ ๕ ปีข้างหน้า พยาบาลที่ลาออกไปทำงานในต่างประเทศจะ
เพิ่มมากขึ้นประมาณ ๑ - ๓ เท่าของปีปัจจุบัน และอีก ๑๑ ปีข้างหน้าจะเป็น ๓ - ๑๐ เท่าของ
ปีปัจจุบัน จะเห็นว่าปริมาณการผลิกับการลาออกไปทำงานในต่างประเทศของพยาบาลเมื่อเทียบ

กับในปัจจุบัน สักส่วนในการเพิ่มไม่แตกต่างกันเลย

ส่วนการประมาณพยาบาลที่เกิดขึ้นทางกลับเข้าประเทศตามขอสมมติฐานดังกล่าวแล้ว จะได้จำนวนพยาบาลที่เกิดขึ้นทางกลับเข้าประเทศในระยะ ๕ ปี และ ๑๑ ปี จากจำนวนสูงสุดและต่ำสุดดังนี้

พ.ศ. ๒๕๑๘ ๒๕๒, ๒๕๓, ๒๕๔, ๓๖๐, ๔๐๕, ๕๒๐, ๕๖๓, ๕๖๖, ๖๖๕, ๖๘๖, ๗๖๐, ๘๖๔

พ.ศ. ๒๕๒๔ ๔๓๘, ๕๔๐, ๗๑๕, ๗๘๓, ๘๘๓, ๑๐๕๑, ๑๑๗๖, ๑๒๕๑, ๑๔๕๖, ๑๗๖๗, ๑๙๓๐, ๒๔๓๖

ซึ่งหมายความว่าภายในระยะ ๕ ปีข้างหน้า พยาบาลจะเกิดทางกลับเข้าประเทศเพิ่มขึ้นประมาณ ๒ - ๖ เท่าของปีปัจจุบัน และภายในระยะ ๑๑ ปีข้างหน้า จะเกิดทางกลับเพิ่มขึ้นประมาณ ๕ - ๒๐ เท่าของปีปัจจุบัน ซึ่งเป็นของแนวพยาบาลที่ไปทำงานต่างประเทศแล้วจะคงกลับประเทศของตนเองเกือบทุกคน แต่จะกลับเพิ่มมากในอีก ๑๐ ปีข้างหน้า

ซึ่งในโครงการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนพยาบาล มีโครงการหนึ่งถึงปัญหาข้อนี้มากนัก และไม่แต่งเติมความสำคัญด้วย แต่ทำได้พิจารณาตัวเดชะแล้ว จะเห็นว่า เป็นปัญหาสำคัญมากที่ควรแก้ไข

๓. การศึกษาเปรียบเทียบจำนวนพยาบาลกับประชากรของประเทศ พบว่าโดยทั่ว ๆ ไปจำนวนพยาบาลต่อประชากรในระยะ ๕ ปีแรก พยาบาล ๑ คน จะรับผิดชอบต่อประชากรประมาณ ๓,๐๐๐ - ๓,๘๐๐ คน และภายในระยะ ๑๑ ปีหลังจากนี้ไป จะรับผิดชอบต่อประชากร ๑,๓๐๐ - ๓,๕๐๐ คน

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๓ ได้ประมาณไว้ว่าในรวงระยะเวลา ๕ ปี จำนวนพยาบาลต่อประชากรดังนี้

ปี พ.ศ. ๒๕๑๘	๑ : ๒,๑๕๕		
๒๕๑๕	๑ : ๒,๑๖๖	ประชากร	๓๘.๐๖ ล้านคน
๒๕๑๖	๑ : ๒,๐๓๑	"	๓๕.๒๔ "

๒๕๑๓	๑ : ๑, ๕๔๘	ประชากร	๕๐.๕๖	ล้านคน
๒๕๑๔	๑ : ๑, ๘๕๕	"	๕๑.๗๑	"
๒๕๑๕	๑ : ๑, ๗๗๕	"	๕๓.๐๑	"

เมื่อพิจารณาตัวเลขแสดงพหุคูณต่อประชากรตามแผนพัฒนาฯ แลว ปรากฏว่าพหุคูณ
 ๑ คน รับผิดชอบต่อประชากรน้อยมาก คือในปี พ.ศ.๒๕๑๔ รับผิดชอบเพียง ๒,๑๕๕ คน ซึ่งในอนาคต
 จะเป็นไปได้ เพราะในปี พ.ศ.๒๕๑๖ พหุคูณ : ประชากร = ๑ : ๓, ๘๘๕ และในปี ๒๕๑๓
 จะเท่ากับ ๑ : ๒, ๕๒๓ ในช่วงระยะเวลาเพียง ๒ ปี เป็นไปไม่ได้ที่จะลดลงมากเช่นนี้ ซึ่งแม้
 เวลาจะผ่านไปถึง ๒๕ ปี ในอัตราการเพิ่มของประชากรเพียง ๒.๗% ก็ยังไม่ลดลงเท่าจำนวนที่
 แผนพัฒนาฯ คาดคะเนไว้ ซึ่งในอนาคตจะเห็นได้ชัดที่จำนวนพหุคูณจะลดลงมากจนเหลือเพียง ๒,๑๕๕
 คน ต่อพหุคูณ ๑ คน ในเมื่ออัตราการเพิ่มของประชากรไม่ลดลงมาก และสถาบันโรงเรียน
 พหุคูณก็ไม่สามารถจะเพิ่มการฝึกพหุคูณได้มากนัก เพราะในปัจจุบันการคิดอัตราเกิดก็ลดลง
 อย่างเห็นได้ชัด และการฝึกพหุคูณก็ทำได้จำนวนจำกัด อย่างไรก็ตาม เมื่อขอเท็จจริงปรากฏ
 ประชากรไม่ลดลงมาก และจำนวนพหุคูณไม่เพิ่มขึ้นมาก จึงกล่าวได้ว่าตัวเลขที่แสดงไว้ในปี
 พ.ศ.๒๕๑๔ - ๒๕๑๕ เป็นไปไม่ได้อย่างแน่นอน เมื่อเป็นเช่นนั้น ตัวเลขจำนวนพหุคูณต่อประชากร
 ตามที่ประมาณไว้ในการศึกษาเรื่องนี้ (ไม่ว่าจะโดยขอสมมติข้อใด ๆ) น่าจะมีความถูกต้องมากกว่า
 เพราะจำนวนประชากรพหุคูณ ๑ คน จะรับผิดชอบนั้นควรจะมีแนวโน้มค่อย ๆ ลดลง จะไม่ลด
 ลงอย่างรวดเร็วภายในช่วงเวลาภายใน ๒ - ๓ ปีเช่นนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๘
 ศึกษานาเศรษฐกิจแห่งชาติร่วมกับศูนย์วิจัยและฝึกอบรมทางประชากร จุฬาลงกรณ์มหา
 วิทยาลัย, การเพิ่มประชากรในประเทศไทย, หน้า ๓๕